

ПРИДНІПРОВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
НАН УКРАЇНИ І МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

МАТЕРІАЛИ
Запорізької сесії
I Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Придніпровські соціально-гуманітарні читання»

(11 квітня 2012 р.) ЧАСТИНА

IV

	і підзвітності в освітній системі США	
Бабина Т.Г.	Інтеграція вищої освіти України до європейського освітнього простору: резонанс чи дисонанс	96
Барбашова І.А.	Технологічний потенціал музичного сенсорного розвитку молодших учнів	98
Бондаренко Д.В.	Методичні аспекти адаптації студентів до диригентсько-хорового навчання	100
Велігура О.О.	До проблеми формування співацьких навичок у дошкільників та учнів початкової школи	103
Вовк С.В.	Формування інформаційної компетентності майбутніх учителів біології засобами інформаційно-комунікаційних технологій	105
Глазкова І.Я.	Феномен бар'єру в світлі актуальних проблем педагогічної науки	108
Карташова Ю.О.	Свято як засіб інтернаціонального виховання підлітків	110
Ключкович Т.В.	Тенденції і проблеми розвитку вищої освіти та вищих учбових закладів в Словацькій республіці	112
Койчева Т.І.	Корпоративна культура як засіб реформування системи вищої освіти	114
Котиченко А.А.	Родинне виховання у Великій Британії	116
Куліш Р.В.	Сутність правового виховання дітей дошкільного віку	118
Litovka O.	The role of ngos in non-formal education of youth	120
Литовка М.В.	Використання едукативної кінезіології П. Денісона для поліпшення едукативних можливостей осіб з вадами інтелекту	122
Літовка О.П.	Теоретичний аналіз проблеми формування професійної позиції майбутнього вчителя	123

Секція Педагогіка та сучасна освіта

Акішова І.П.

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ

У політично організованих суспільствах людина завжди вільно чи невільно залучена до системи політичних стосунків, є носієм політичної культури. **Перманентний процес залучення людини до політичної системи, формування в неї певного ставлення до влади та політичної активності на ґрунті засвоєння змісту політичної культури суспільства й самостійного осмислення сутності соціального буття одержав назву політичної соціалізації.**

Політична соціалізація є однією зі складових загального процесу соціалізації людини. Процес залучення індивіда до політичної системи завжди відбувається в контексті його залучення до системи суспільних стосунків у цілому. Засвоюючи через соціальне спілкування й виховання та розвиваючи в міру індивідуальних здібностей соціально-культурний досвід, індивід засвоює й розвиває навички, знання, норми, цінності і традиції політичної системи.

Проблема громадянського становлення й виховання підростаючого покоління, актуальна в усі часи, розроблялась такими велетнями української педагогіки, як Г.Ващенко, М.Костомаров, І.Огієнко, С.Русова, В.Сухомлинський, К.Ушинський та ін. На сучасному етапі різні аспекти цієї проблеми опрацьовують Р.Арцишевський, В.Білоусова, В.Верховинець, Л.Вербицька, Н.Гаврилюк, Н.Дерев'яно, М.Євтух, Т.Завгородня, В.Кузь, В.Іванчук, Є.Постовойтова, Б.Ступарик, В.Струманський, І.Тараненко та ін.

Досить широко представлено в науковій літературі й проблему соціалізації особистості. Дослідження соціалізації з соціально-педагогічної точки зору представлено в роботах таких авторів, як Б.Бім-Бад, В.Бочарова, Ю.Василькова, Б.Вульф, О.Газман, Д.Годзинський, М.Головатий, Н.Заверико, І.Зверєва, В.Зінченко, В.Касьянов, Я.Коломінський, Н.Лавриченко, А.Мудрик, Н.Никадров, Л.Новикова, В.Петршцев, М.Плоткін, С.Савченко, В.Сластьонін та ін.

Серед безлічі чинників, сприяючих збереженню політичної системи, соціалізація індивіда займає важливе місце, оскільки жодна система не зможе досягти достатнього рівня інтеграції і стабільності, якщо їй не вдасться виробити у своїх членів певної суми загальноприйнятих в суспільстві політичних знань, цінностей, установок. Ця проблема виключно важлива [1]. Засвоєння людиною політичної культури, політичних ролей відбувається у процесі соціалізації. Це складний, безперервний процес, який здійснюється протягом всього життя людини. Сутність політичної соціалізації полягає у формуванні якостей, цінностей, необхідних для адаптації до даної політичної системи і виконання певних політичних ролей [2, с. 15].

За своїм змістом політична соціалізація являє собою двоединий, процес; переходу вимог політичної системи у внутрішню структуру індивіду та формування активності індивіда стосовно політичної системи. Звідси випливають дві основні функції політичної соціалізації.

1) набуття індивідом вміння орієнтуватися в політичному просторі;

2) набуття їм навики виконувати певні ролі у політичній системі.

З позиції теорії політичної соціалізації в цьому визначенні містяться найважливіші її характеристики: 1) вказівка на те, що процес засвоєння соціального, у тому числі й політичного досвіду, відбувається шляхом включення індивіда в суспільно – політичні зв'язки; 2) думка про те, що не можна успішно політично соціалізуватися поза активною політичною діяльністю, не вступаючи у взаємодію з політичним середовищем.

Таке предметно - дієве розуміння політичної соціалізації в сучасних умовах знаменує новий етап у її вивченні, коли акцент робиться на те, що політична соціалізація вже не є процесом збереження цінностей політичної культури, яка панувала раніше. Вона змінює й створює нову політичну культуру суспільства й перетворює особистість на активного суб'єкта політичного життя [3, с. 18].

Політична соціалізація є вельми складним процесом взаємодії індивіда і політичної системи. З одного боку, політична соціалізація включає цілеспрямовану дію політичної системи на індивіда і представляє процес передачі індивідові політичних орієнтацій, що існують в суспільстві, цінностей і моделей політичної поведінки.

З іншого боку, політична соціалізація включає і власну активність індивіда, тобто перетворення пропонуєних суспільством норм політичної культури в свої власні цінності і установки. В цьому відношенні вплив політичної системи на політичне формування особи в деякій мірі залежить від внутрішніх переконань індивіда.

Необхідно зазначити, що політична соціалізація є сукупність процесів ставлення політичної поведінки особистості та виявлення її політичної активності.

Під час здійснення політичної соціалізації людина ідентифікує (ототожнює) себе з певною політичною спільнотою (державою, країною, нацією, станом, соціальною групою), засвоює її символи, здобуває специфічні знання про політичні інститути й механізми дії суспільства, їх призначення, функціонування.

У процесі політичної соціалізації особистість набуває політичного досвіду під час практичного виконання різних соціальних ролей. Суспільно - політичні структури суспільства впливають на процес політичної соціалізації, оскільки вони визначають загальні норми поведінки, регулюють їх принципи.

Таким чином, політична соціалізація - це процес включення індивіда в політичну систему через передавання йому досвіду даної системи та суспільства, що виникло на її основі та закріплене в політичній культурі. Тобто це процес взаємодії індивіда і політичної системи, метою якого є адаптація індивіда до даної системи, перетворення його на особистість громадянина. Значною мірою політична соціалізація є керованим процесом.

Література:

1. Жукова В.И., Краснова Б.И. Общая и прикладная политология / В.И. Жукова., БИ. Краснова. - М: МГСУ, 1997. - 992 с.
2. Юрій М.Ф. Політологія / М.Ф. Юрій. - К.: Дакор, 2006.
3. Загородній Ю.І., Курило В.С., Савченко С.В. Політична соціалізація студентської молоді в Україні: досвід, тенденції, проблеми / Ю.І. Загородній, В.С. Курило, С.В. Савченко. - К:іГенеЗа, 2004.-142 с.